

2023- yil yanvar-iyul oylari uchun
dastlabki ma'lumot

XORAZM VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi:
(62) 224-65-09

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Viloyatda bu borada so'nggi yillarda eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, **2023-** yil yanvar-iyul oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) **509,3 mln. AQSH dollariga** yetdi va **2022-** yilning yanvar-iyul oylariga nisbatan **67,9 mln. AQSH dollariga** yoki **15,4 %** ga ko'paydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-iyul, mln. AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2023- y.: **509,3** +15,4 %

(2022- y.: **441,4**)

Saldo

2023- y.: - **138,4** (2022 y.: - **152,3**)

Eksport

2023- y.: **185,5** +28,3 %

(2022- y.: **144,5**)

Tovarlar: **179,4**

Xizmatlar: **6,1**

Import

2023- y.: **323,8** +9,1 %

(2022- y.: **296,9**)

Tovarlar: **323,8**

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarning tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralariga qo’shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiyligi hisob tizimi asosida yuritiladi.

TSAda eksport hajmi **185,5** mln. AQSH dollariga (**28,3** % ga ko‘paydi) va import hajmi **323,8** mln. AQSH dollariga (**9,1** % ga ko‘paydi) yetdi. Hisobot davrida **-138,4** mln. AQSH dollari qiymatida manfiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

XORAZM VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO’LGAN DAVLATLAR

(2023- yil yanvar-iyul, mln. AQSH dollari)

Braziliya	Rossiya Federatsiyasi	XXR	Pokiston	Turkiya
TSA – 101,6	TSA – 84,4	TSA – 65,7	TSA – 45,5	TSA – 37,4
Eksport: 0,0 Import: 101,6	Eksport : 47,5 Import : 36,9	Eksport : 6,4 Import : 59,3	Eksport : 45,2 Import : 0,3	Eksport : 9,9 Import : 27,5
 19,9 %	 16,6 %	 12,9 %	 8,9 %	 7,4 %
Qirg‘iz Respublikasi	Germaniya	Qozog‘iston	Belarus	Tojikiston
TSA – 26,3	TSA – 21,6	TSA – 19,4	TSA – 15,4	TSA – 13,9
Eksport : 26,1 Import : 0,2	Eksport : 0,6 Import : 21,0	Eksport : 12,2 Import : 7,2	Eksport : 1,7 Import : 13,7	Eksport : 13,9 Import : 0,0
 5,2 %	 4,2 %	 3,8 %	 3,0 %	 2,7 %

Xorazm viloyati jahonning **125** mamlakati bilan tashqi savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Braziliya (**19,9** %), Rossiya Federatsiyasi (**16,6** %), XXR (**12,9** %), Pokiston (**8,9** %), Turkiya (**7,4**), Qirg'iz Respublikasi (**5,2** %) va Germaniyada (**4,2** %) qayd etilgan.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni iqtisodiy-ijtimoiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

Xususan, Qirg'iz Respublikasi, Qozog'iston, Tojikiston, Turkmaniston, va Afg'oniston kabi qo'shni davlatlar bilan TSAda so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so'nggi uch yilda qo'shni davlatlar bilan viloyatning TSAsi hajmi **32,3** foizga oshdi.

TASHQI SAVDO PROFITSITI BO'LGAN ASOSIY UCH DAVLAT (2023-yil yanvar-iyul, mln. AQSH dollarri)

Pokiston – 45,0

Qirg'iz Respublikasi – 25,9

Tojikiston – 13,9

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha **20** ta yirik hamkor-davlatlar orasidan **6** ta davlatda ijobjiy tashqi savdo balansi kuzatilgan. Qolgan **14** ta davlatlar bilan manfiy tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

XORAZM VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-iyul, mln. AQSH dollarri)

Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
Braziliya	78,3	106,4	101,6
<i>Eksport</i>	0,0	0,0	0,0
<i>Import</i>	78,3	106,4	101,6
Rossiya Federatsiyasi	58,1	85,6	84,4
<i>Eksport</i>	35,0	50,2	47,5
<i>Import</i>	23,1	35,4	36,9
XXR	77,2	62,8	65,7
<i>Eksport</i>	15,0	6,9	6,4
<i>Import</i>	62,2	55,9	59,3
Pokiston	4,3	3,7	45,5
<i>Eksport</i>	3,5	3,5	45,2
<i>Import</i>	0,8	0,2	0,3
Turkiya	39,8	81,9	37,4
<i>Eksport</i>	15,4	20,1	9,9
<i>Import</i>	24,4	61,8	27,5
Qirg'iz Respublikasi	23,0	20,1	26,3
<i>Eksport</i>	22,9	19,8	26,1
<i>Import</i>	0,1	0,3	0,2
Germaniya	3,9	5,4	21,6
<i>Eksport</i>	0,2	1,4	0,6
<i>Import</i>	3,7	4,0	21,0
Qozog'iston	16,1	36,3	19,4
<i>Eksport</i>	11,6	27,2	12,2
<i>Import</i>	4,5	9,1	7,2
Belarus	2,0	3,0	15,4
<i>Eksport</i>	0,8	1,2	1,7
<i>Import</i>	1,2	1,8	13,7
Tojikiston	3,1	1,7	13,9
<i>Eksport</i>	2,8	1,5	13,9
<i>Import</i>	0,3	0,2	0,0

Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
Eron	5,2	4,0	12,6
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	2,0 3,2	1,7 7,0
Polsha	2,1	4,3	7,7
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	0,5 1,6	0,6 3,7
Turkmaniston	7,1	6,8	6,9
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	4,3 2,8	2,7 4,1
Koreya Respublikasi	15,2	2,3	5,1
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	0,4 14,8	0,2 2,1
Shveytsariya	0,2	0,6	4,8
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	0,0 0,2	0,0 0,6
Litva	1,3	1,9	4,8
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	0,0 1,3	0,1 1,8
Yaponiya	0,2	0,1	4,7
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	0,1 0,1	0,0 0,1
BAA	0,6	0,4	4,2
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	0,6 0,0	0,3 0,1
Belgiya	0,2	0,6	3,9
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	0,0 0,2	0,2 0,4
Finlyandiya	0,2	0,0	3,7
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	0,0 0,2	0,0 0,0

XORAZM VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI (2023-yil yanvar-iyul)*

	Hajm mln. AQSH dollarri	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Xorazm viloyati	509,3	115,4	100,0
Urganch sh.	87,7	107,1	17,2
Xiva sh.	18,0	106,8	3,5
Bog'ot	20,7	94,6	4,1
Gurlan	20,5	2,0 m.	4,0
Qo'shko'pir	21,5	169,0	4,2
Urganch	32,0	109,3	6,3
Hazorasp	36,3	184,3	7,1
Tuproqqa'l'a	130,2	108,5	25,6
Xonqa	37,4	147,2	7,3
Xiva	14,1	112,4	2,8
Shovot	38,1	136,2	7,5
Yangiariq	31,7	61,0	6,2
Yangibozor	20,5	188,2	4,0

Eng yuqori hajm,
mln. AQSH dollarri

Tuproqqa'l'a

130,2

Eng quyi hajm,
mln. AQSH dollarri

Urganch sh.

87,7

Shovot

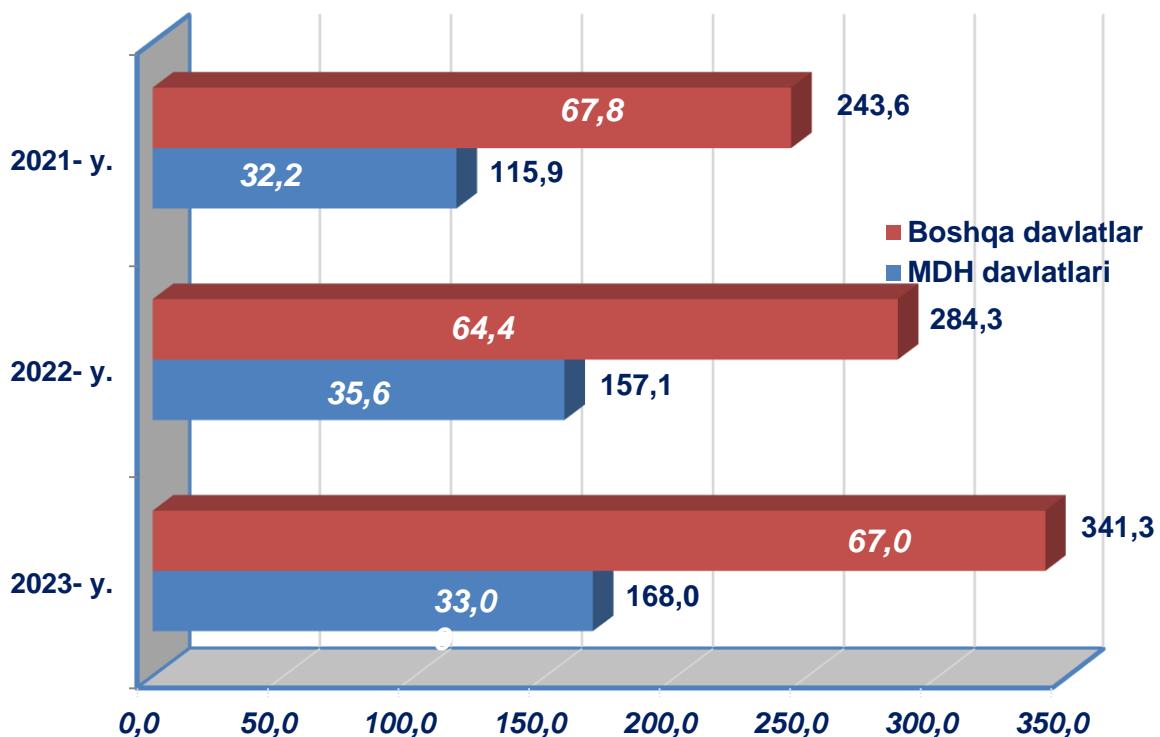
38,1

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Tuproqqa'l'a tumani **25,6 %** ulush bilan **130,2** mln. AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Xiva tumani **2,8 %** ulush bilan **14,1** mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

XORAZM VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMILAKATLARI VA BOSHQA XORIJY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-iyul, mln. AQSH dollarri, ulushi, % da)

2023- yilning yanvar-iyul oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi **33,0** %ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2022- yilning shu davriga nisbatan past ko'rsatkichni qayd etdi.

Viloyatning boshqa xorijiy davlatlar bilan TSA 2023- yilning yanvar-iyul oylarida 2022- yilning mos davriga nisbatan **20,1** %ga oshdi va jami TSAdagi ulushi **67,0** % ni tashkil etdi.

Xorazm viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2023- yil yanvar-iyul holatiga ko'ra, **168,0** mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan, eksport **104,1** mln. AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import **63,9** mln. AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

XORAZM VILOYATINING MDH DAVLATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

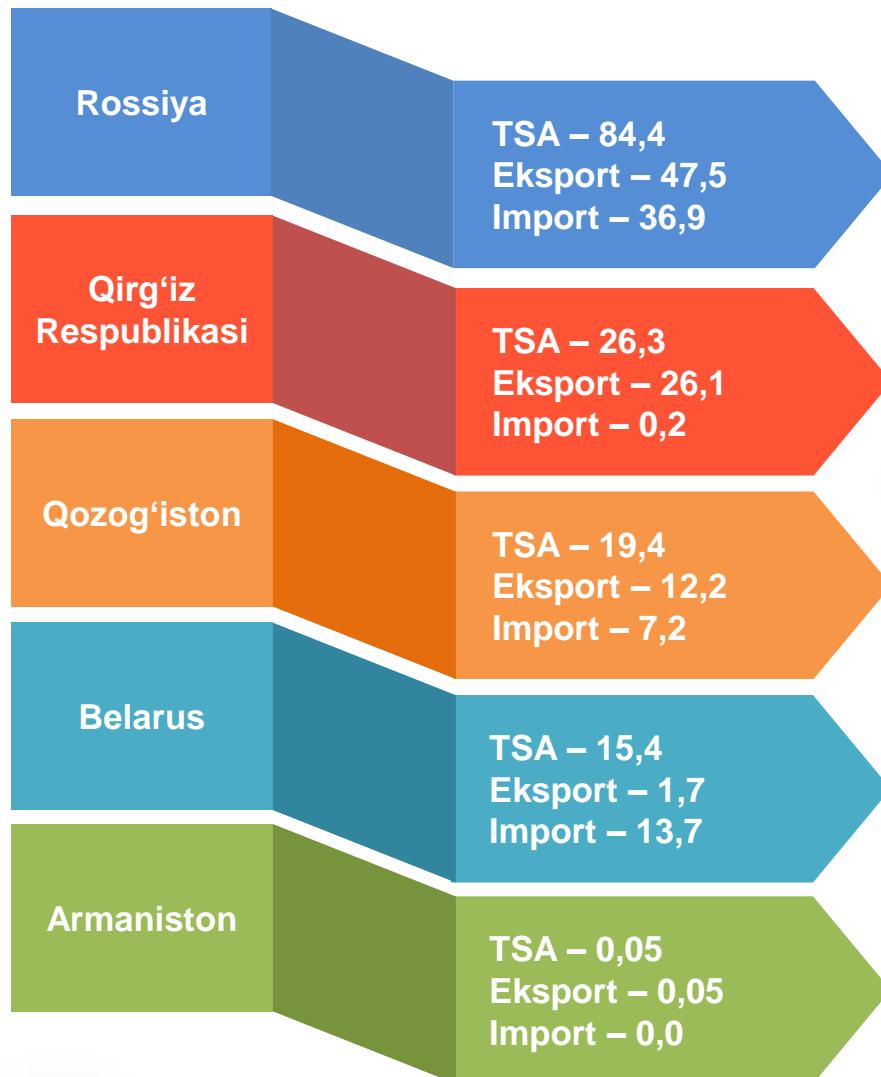
(2023- yil yanvar-iyul, mln. AQSH dollari)

Xorazm viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori ulushlari Rossiya (**50,3 %**), Qirg'iz Respublikasi (**15,6 %**) hamda Qozog'iston (**11,5 %**) davlatlari bilan qayd etildi.

XORAZM VILOYATINING YEOIIGA A'ZO DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

(yanvar-iyul, mln. AQSH dollar, ulushi, % da)

Jami tashqi savdo
aylanmasidagi ulushi

28,6 %

Jami eksportdagи ulushi

47,2 %

Jami importdagи ulushi

17,9 %

Xorazm viloyatining Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a'zo davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi **145,5** mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport hajmi **87,5** mln. AQSH dollar, import hajmi esa **57,9** mln. AQSH dollariga yetdi.

Shuni takidlash lozimki, YEOIIning a'zo davlatlari (Rossiya, Qirg'iz Respublikasi, Qozog'iston, Belarus va Armaniston) o'rtasida tovarlar va xizmatlar harakati, migrantlar harakatlanishi va kapital harakatining erkinligi ta'minlangan bo'lib, yagona bojxona tizimiga ega bo'lgan umumiy iqtisodiy hudud shakllantirilgan.

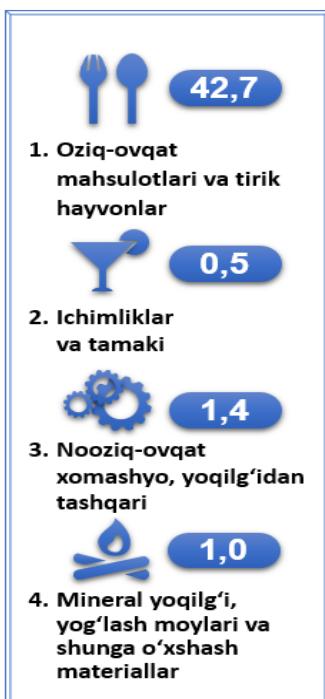
XORAZM VILOYATI EKSPORTI

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'sishiga ko'maklashadi va bu o'z navbatida ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyordi davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida eksportyordi soni **153** taga yetdi va ular tomonidan **185,5** mln. AQSH dollari qiymatidagi (2022- yilning mos davriga nisbatan **28,3 %** ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2023- yil yanvar-iyul, ulushi % da)

O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (**keyingi o'rinnlarda TIF TN**) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (**keyingi o'rinnlarda – XSST**) ishlataladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni **XSST** bo'yicha kodlashtirish, **TIF TN** va **XSST** o'tasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

XORAZM VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI (yanvar-iyul, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Mln. AQSH dollarri		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami eksport	144,5	185,5	115,7	128,3	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	42,4	79,2	116,7	187,0	29,3	42,7
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,9	-	380,8 m.	0,0	0,5
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	2,5	2,6	59,0	106,3	1,7	1,4
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xhash materiallar	2,3	1,9	40,1 m.	82,1	1,6	1,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	1,3	-	19,1 m.	-	0,9	-
Kimyoviy vositalar va shunga o'xhash mahsulotlar	0,5	1,4	82,8	2,5 m.	0,4	0,7
Sanoat tovarlari	69,7	68,7	107,3	98,5	48,2	37,0
Mashinalar va transport asbob-uskunlari	0,1	0,4	58,9	2,6 m.	0,1	0,2
Turli xil tayyor buyumlar	18,1	24,4	189,7	134,3	12,5	13,1
Xizmatlar	7,6	6,1	85,3	80,1	5,3	3,3

Eksport tarkibida tovarlar ulushi **96,7 %**ni tashkil etib, ular oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**42,7%**), sanoat tovarlari (**37,0 %**) va turli xil tayyor buyumlar (**13,1 %**) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

XORAZM VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI (2023-yil yanvar-iyul)

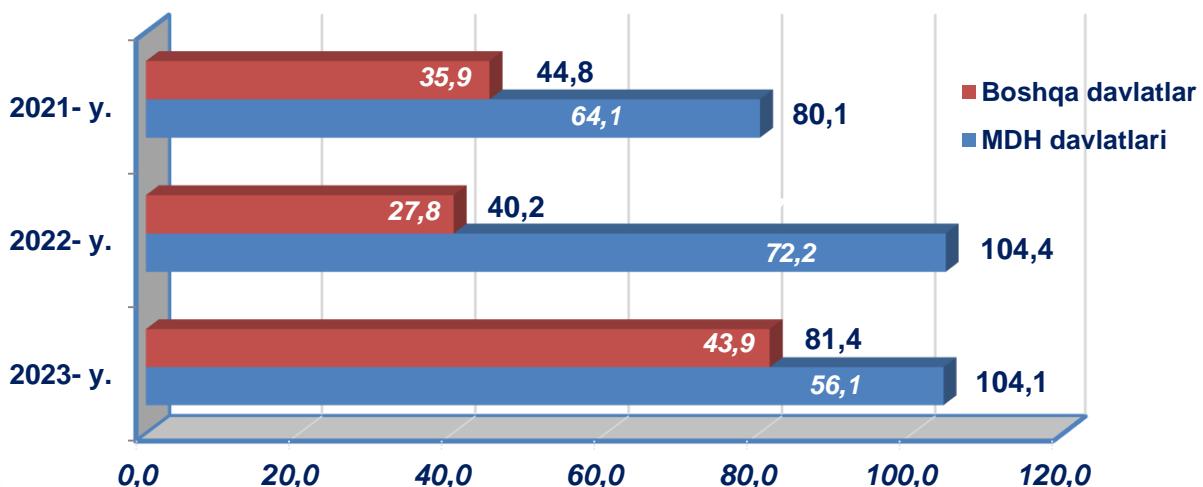
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirk hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	71749,3	173,1
Don mahsulotlari	7011,4	602,4 m.
Turli xil ovqatlar va preparatlari	140,3	78,5
Qahva, choy, kakao, ziravorlar va ularning mahsulotlari	134,9	87,5
Shakar, shakar mahsulotlari va asal	95,8	21,8
Hayvonlar uchun ozuqa (maydalangan donlardan tashqari)	50,6	166,1
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	6,7	7,1
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	913,9	380,8 m.
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
To'qimachilik tolalari (yuqori va boshqa taroqli jundan tashqari) va ularning chiqindilari (kalava yoki matoga qayta ishlanmagan)	1778,1	98,0
Hayvonot va o'simlik xom ashyosi	546,4	8,2 m.
Yog'li urug'lар va yog'li mevalar	181,6	34,0
O'g'itlar uchun xom ashyo va minerallar (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	103,5	-
Po'kak va yog'och mahsulotlari	1,9	4,7
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	1864,8	82,1
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Noorganik kimyoviy moddalar	456,2	123,1 m.
Bo'yoqlar va taninlar	258,6	104,3
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	221,0	-
Birlamchi shakldagi plastmassalar	155,7	198,9
Efir moylari, rezinoidlar va parfyumeriya; hojatxona preparatlari, jilo va yuvish vositalari	109,4	4,8 m.
Boshqa turdag'i kimyoviy materiallar va mahsulotlar	92,7	92,5
Birlamchi bo'limgan shakldagi plastmassalar	84,6	94,5
Organik kimyoviy vositalar	3,0	-

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik iplari, matolar va shunga o'xshash mahsulotlar	59123,9	98,3
Qog'oz, karton va qog'oz xamiri, qog'oz yoki karton mahsulotlari	8691,1	2,6 m.
Boshqa toifalarga kiritilmagan metall bo'limgan mahsulotlar	608,5	31,1
Boshqa metall buyumlar	191,3	4,7
Mantar va yog'ochdan yasalgan buyumlar (mebeldan tashqari)	24,2	74,7
Teri, boshqa charm buyumlar, mo'ynalar	4,8	31,8
Rangli metallar	4,7	-
Rezina buyumlar	2,6	2,9 m.
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini		
Muayyan sohalar uchun maxsus ishlab chiqilgan mashinalar	145,4	53,8 m.
Sanoat uchun maxsus bo'limgan mashina va uskunalar	126,2	3,0 m.
Energiya ishlab chiqaruvchi mashinalar va uskunalar	48,4	-
Elektr mashinalari, apparatlari va asboblari va ularning elektr qismlari	30,9	-
Avtomobillar va ularning ehtiyoj qismlari	20,0	19,0
Ma'lumotlarni avtomatik qayta ishlash uchun ish yuritish mashinalari va uskunalar	6,2	-
Boshqa transport vositalari	2,5	-
Telekommunikatsiya, ovoz yozish va ovozni takrorlash uchun asboblar va uskunalar	1,3	-
Metallni qayta ishlash uskunalarini	0,0	-
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim va kiyim aksessuarlari	19403,9	116,1
Oyoq kiyimlari	3114,2	6,5 m.
Sayohat aksessuarlari, sumkalar va shunga o'xshash idishlar	910,7	34,3 m.
Boshqa turdag'i tayyor mahsulotlar.	465,0	87,8
Mebel va ularning qismlari, ko'rpa-to'shaklar, matraslar, matraslar, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar	407,1	106,1
Bloklangan binolar, sanitariya-tesisat, isitish va yoritish uskunalarini uchun armature	27,5	42,3 m.
Boshqa turdag'i maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari.	15,4	-
Boshqa toifalarga kiritilmagan fotoapparat, uskunalarini va optik mahsulotlar	9,3	37,6 m.

O'zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda - tovarlar kelib chiqgan mamlakat, agar kelib chiqgan mamlakat noaniq bo'sa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2023- yilning yanvar-iyul oylarida MDH mamlakatlariga **104,1** mln. AQSH dollarini qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qilinib, jami eksportning **56,1** % ini tashkil etdi.

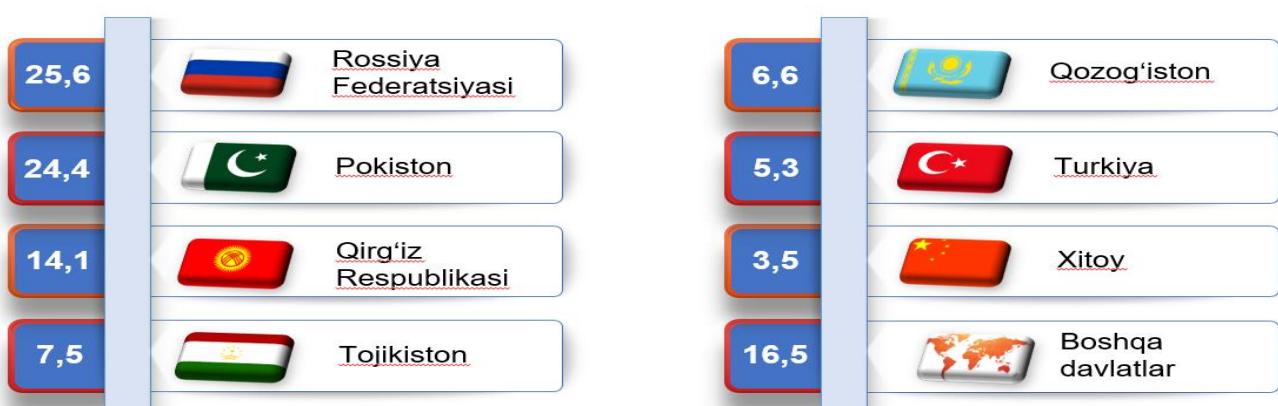
MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-iyul, mln. AQSH dollarini, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-iyul oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Rossiya, Pokiston, Qirg'iz Respublikasi, Tojikiston, Qozog'iston, Turkiya va Xitoy kabi davlatlar bo'lган. Ularning umumiy eksportdagagi ulushi **83,5** % ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar-iyul, % da)

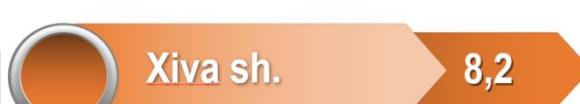
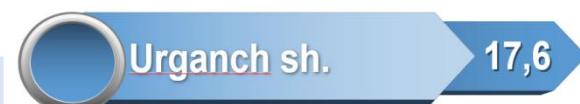
XORAZM VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-iyul, yillar kesimida)

Davlatlar	Mln. AQSH dollarri		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'rni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Rossiya Federatsiyasi	50,2	47,5	143,6	94,7	1	1
Pokiston	3,6	45,2	101,4	12,7 m.	6	2
Qirg'iziston	19,7	26,1	86,1	132,1	4	3
Tojikiston	1,5	13,9	54,2	9,4 m.	10	4
Qozog'iston	27,2	12,2	2,3 m.	44,7	2	5
Turkiya	20,1	9,9	130,1	49,2	3	6
Xitoy	6,9	6,4	45,8	93,1	5	7
Eron	1,7	5,6	82,9	3,3 m.	8	8
Polsha	0,6	3,1	127,1	4,8 m.	15	9
Koreya Respublikasi	0,2	2,8	45,4	14,2 m.	23	10
Turkmaniston	2,7	1,8	65,2	64,6	7	11
Belarus	1,2	1,7	151,2	138,1	12	12
Iraq	0,4	1,4	136,6	3,2 m.	18	13
Chexiya	0,0	1,3	113,6 m.	34,1 m.	29	14
Gruziya	1,1	1,0	142,8	91,5	13	15
Litva	0,1	0,9	968,0 m.	7,3 m.	27	16
Hindiston	0,1	0,9	85,8	6,1 m.	26	17
Germaniya	1,4	0,6	5,7 m.	41,1	11	18
AQSH	0,1	0,6	7,1	5,2 m.	28	19
Ozarbayjon	0,5	0,5	75,4	103,5	17	20

XORAZM VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI (2023- yil yanvar-iyul)*

	Hajm mln. AQSH dollarlari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Xorazm viloyati	185,5	128,3	100,0
Urganch sh.	17,6	106,4	9,5
Xiva sh.	8,2	114,4	4,4
Bog'ot	15,2	84,7	8,2
Gurlan	15,1	3,3 m.	8,1
Qo'shko'pir	2,7	32,4	1,5
Urganch	16,2	137,4	8,7
Hazorasp	20,2	181,4	10,9
Tuproqqa'l'a	9,5	164,0	5,1
Xonqa	20,5	115,4	11,0
Xiva	8,9	84,4	4,8
Shovot	17,3	101,6	9,3
Yangiariq	16,7	2,1 m.	9,0
Yangibozor	16,9	2,1 m.	9,1

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Xonqa tumani **11,0 %** bilan **20,5** mln. AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Qo'shko'pir tumani **1,5 %** bilan **2,7** mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo‘jaligi va bog‘dorchilikni rivojlantirishga katta e‘tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2023- yil yanvar-iyul oylarida **72,2** ming tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo‘lib, ushbu ko‘rsatkich 2022- yilning mos davriga nisbatan **22,6** foizga yoki **21,1** ming tonnaga kamaydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Pokiston (**55,3** %), Rossiya (**32,7** %), Qozog‘iston (**9,2** %) hamda Polsha (**0,7** %) davlatlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

2023- yil yanvar-iyul oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo‘lgan **71,3 mln.** AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko‘rsatkich 2022- yilning mos davriga nisbatan **70,9** % ga ko‘paydi va jami eksportdagι ulushi **38,4** % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2023- yil yanvar-iyul)

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2023- yil yanvar-iyul)

Davlatlar	Tonna (birlikda)	Ming AQSH dollarri	Ulushi, % da *
	Pokiston	7361,3	39431,7
	Rossiya Federatsiyasi	31410,0	23281,6
	Qozog'iston	31302,8	6584,6
	Polsha	530,2	466,5
	Eron	260,0	463,6
	Afg'oniston	339,2	241,9
	Turkiya	84,5	215,0
	BAA	71,8	162,0
	Turkmaniston	393,9	144,0
	Ukraina	191,2	105,7
	Boshqa davlatlar	303,1	157,0

* qiyamat ifodasidan

 2023- yil yanvar-iyul oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Pokistonga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining **55,3 %**), bu ko'rsatkich Rossiyaga eksport hajmidan **69,4 foizga ko'p**.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So'nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo'shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan O'zbekiston uchun muhim soha bo'lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo'shilishini ta'minlaydi.

To'qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishi bevosita paxta xom-ashyosini o'rniغا tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2023- yil yanvar-iyul oylari yakuni bo'yicha **45,9 mln. AQSH dollarilik** to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning **24,8 %** ini tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan **40,3 %** ga kamaydi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (**41,7 %**) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan **186** turdag'i to'qimachilik mahsulotlari dunyoning **25** ta davlatiga eksport qilindi.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI (yanvar-iyul, mln. AQSH dollari)

	2022- yil	2023- yil
Jami:	77,0	45,9
Paxtadan yigirligan ip	47,4	-
Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	16,6	19,2
Naqshli mato	0,7	0,9
Boshqa to'qimachilik mahsulotlari	2,2	3,1
Paxtadan gazlamalar	7,7	11,7
Ipak va ipak mahsulotlari	1,4	5,7
Paxta mahsulotlari	0,9	2,5
Gilamlar	0,1	3,0

DAVLATLAR KESIMIDA TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI (yanvar-iyul, mln. AQSH dollari)

		2022- yil	2023- yil	O'sish sur'ati, % da
	Qirg'iz Respublikasi	13,1	15,4	117,3
	Tojikiston	-	11,2	-
	Rossiya Federatsiyasi	25,7	8,7	34,0
	Qozog 'iston	4,9	3,1	63,1
	Koreya Respublikasi	-	2,6	-
	Chexiya	-	1,3	-
	Belarus	1,1	0,9	80,0
	XXR	6,7	0,7	11,0
	Germaniya	1,3	0,5	38,3
	Ozarbayjon	0,3	0,4	143,1
	Boshqa davlatlar	23,9	1,1	4,7

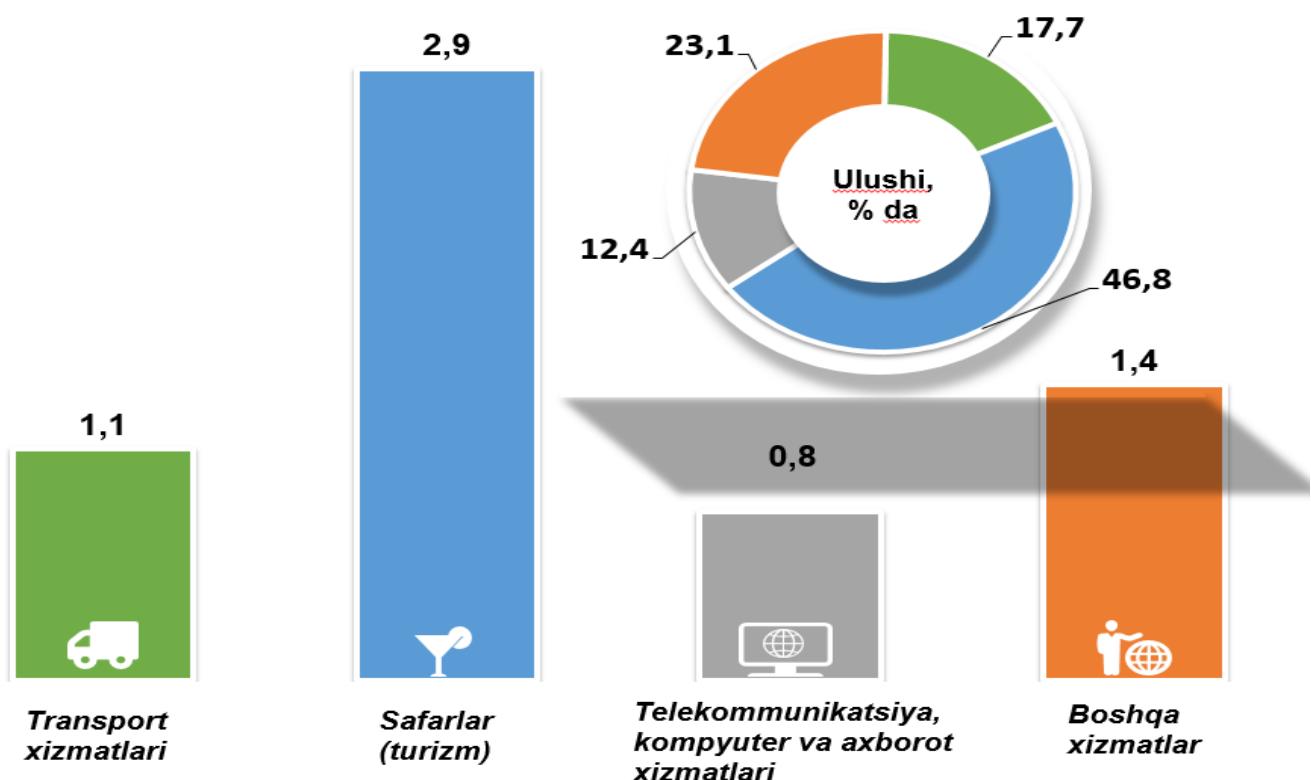
 Viloyatning to'qimachilik sanoatini diversifikasiya qilish va tayyor mahsulotlar eksportini rag'batlantirish borasidagi amaliy ishlar natijasida mamlakatimizning ushbu sohadagi salohiyati va hamkor davlatlardagi to'qimachilik bozoridagi ulushi oshib bormoqda.

To'qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Qirg'iz Respublikasi (**33,5 % – 15,4 mln. AQSH dollari**) va Tojikiston (**24,3 % – 11,2 mln. AQSH dollari**) davlatlari hissasiga to'g'ri keldi.

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy yetilishi natijasida mehnat unumdarligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o‘z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o‘z o‘rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar-iyul, ulushi, % da)

Xizmatlar eksporti hajmi **6,1** mln. AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining **3,3 %** ini tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan **19,9 %** ga kamaydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi safarlar (turizm) (**46,8 %**), moliyaviy xizmatlar (**23,1 %**), transport (**17,7 %**) telekommunikatsiya, kompyuter va axborot (**12,4 %**) hissasiga to‘g’ri kelgan.

XORAZM VILOYATINING IMPORTI

2023- yilning yanvar-iyul oylarida import hajmi **323,8** mln. AQSH dollarini tashkil qildi va 2022- yilning mos davriga nisbatan **19,1 %** ga oshdi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalarini (**41,3 %**), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**35,8 %**) hamda nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari (**8,2 %**) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI (2023- yil yanvar-iyul, ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2023- yilning yanvar-iyul oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan **27,0** mln. AQSH dollariga ko'paydi va **323,8** mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

XORAZM VILOYATINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI (yanvar-iyul, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Mln. AQSH dollarri		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nis- batan. % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami import	296,9	323,8	126,6	109,1	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	112,5	115,9	124,0	103,0	37,9	35,8
Ichimliklar va tamaki	0,1	0,1	4,0 m.	107,8	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	20,0	26,5	123,8	132,8	6,7	8,2
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	3,3	6,8	187,2	2,1 m.	1,1	2,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	1,3	1,8	97,5	138,5	0,4	0,5
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	15,2	13,4	139,4	87,9	5,1	4,1
Sanoat tovarlari	23,0	16,8	2,2 m.	73,1	7,7	5,2
Mashinalar va transport asbob- uskunalar	109,1	133,8	180,2	122,6	36,8	41,3
Turli xil tayyor buyumlar	12,4	8,8	28,9	71,3	4,2	2,7

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar-iyul)

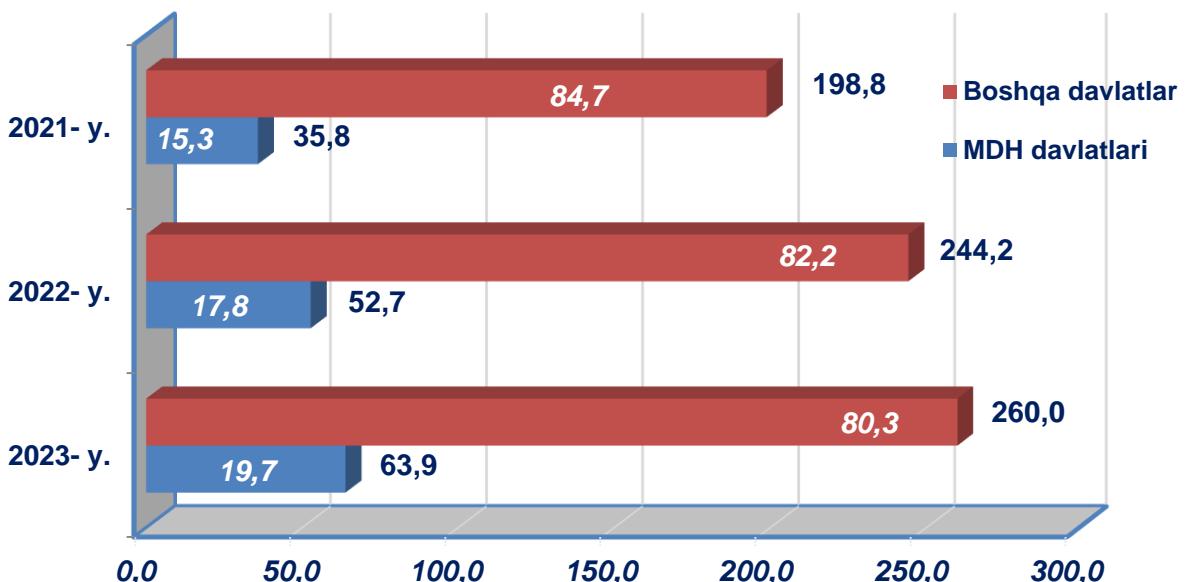
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollarri	2022- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Shakar, shakar mahsulotlari va asal	104955,5	98,7
Hayvonlar uchun ozuqa (maydalangan donlardan tashqari)	5239,2	2,8 m.
Don va ularning mahsulotlari	2954,4	3,2 m.
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	1547,0	74,6
Sabzavotlar va mevalar	444,1	177,5
Qahva, choy, kakao, ziravorlar va ularning mahsulotlari	331,4	189,4
Har xil ovqatlar va preparatlar	228,5	2,4 m.
Tirik hayvonlar	163,5	24,1
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	97,1	107,8
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Yog'och mahsulotlari	24172,8	140,6
To'qimachilik tolalari	2150,9	3,7 m.
Tabiiy kauchuk	91,2	56,6
Hayvonlar va o'simliklardan mahsulotlar	56,1	3,1
O'g'itlar uchun xom ashyo va minerallar (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	47,4	-
Yog'li urug'lар va yog'li mevalar	15,6	6,2
Qog'oz xamiri va makulatura	5,7	-
Metall rudalari va metall parchalari	0,1	6,2
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft, neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	6338,3	2,7 m.
Ko'mir, koks va briketlar	486,5	52,1
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lari va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari	1767,8	138,5
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Birlamchi shakldagi plastmassalar	5341,8	132,7
O'g'itlar	3075,8	42,2
Boshqa turdagи kimyoviy materiallar va mahsulotlar	1351,9	2,2 m.
Bo'yoqlar va taninlar	1031,3	118,9
Efir moylari, rezinoidlar va parfyumeriya; hojatxona preparatlari, jilo va yuvish vositalari	809,2	2,8 m.
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	709,8	90,6
Birlamchi bo'limgan shakldagi plastmassalar	653,4	192,6
Noorganik kimyoviy moddalar	235,3	29,0

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
Mantar va yog'ochdan yasalgan buyumlar (mebeldan tashqari)	4416,2	2,0 m.
Metall buyumlar	2924,9	30,9
To'qimachilik iplari, matolar	2846,9	116,0
Quyma temir va po'lat	2316,8	47,2
Qog'oz, karton va qog'oz xamiri, qog'oz yoki karton mahsulotlari	1884,2	86,7
Boshqa toifalarga kiritilmagan metall bo'limgan minerallardan mahsulotlar	1505,6	103,7
Rezina buyumlar	821,3	3,1 m.
Rangli metallar	93,2	2,4 m.
Mashinalar va transport asbob-uskunalar		
Muayyan sohalar uchun maxsus ishlab chiqilgan mashinalar	79198,2	134,0
Avtomobillar va ularning ehtiyoj qismlari	18809,4	195,3
Sanoat uchun maxsus bo'limgan mashina va uskunalar	18152,5	2,2 m.
Elektr mashinalari, apparatlari va asboblari va ularning elektr qismlari	11624,7	103,3
Energiya ishlab chiqaruvchi mashinalar va uskunalar	4715,7	24,6
Telekommunikatsiya, ovoz yozish va ovozni takrorlash uchun asboblар va uskunalar	686,3	118,3
Metallni qayta ishlash mashinalari	432,6	39,9
Ma'lumotlarni avtomatik qayta ishlash uchun ish yuritish mashinalari va uskunalar	111,3	83,8
Boshqa transport vositalari	25,5	879,3 m.
Turli hil tayyor buyumlar		
Bloklangan binolar, sanitariya-tesisat, isitish va yoritish uskunalar uchun armature	3961,6	44,7
Boshqa turdag'i maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari.	2512,9	85,2
Boshqa turdag'i tayyor mahsulotlar.	1552,7	4,8 m.
Mebel va ularning qismlari, ko'rpa-to'shaklar, matraslar, matras tayanchlari, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar	656,0	5,7 m.
Oyoq kiyimlari	96,9	115,5
Boshqa toifalarga kiritilmagan fotoapparat, uskunalar, sarf materiallari va optik mahsulotlar	20,9	61,0
Kiyim va kiyim aksessuarlari	11,5	157,2
Sayohat aksessuarlari va sumkalar	2,6	182,9

 2023-yil yanvar-iyul oylari natijalariga ko'ra, MDH mamlakatlaridan import ulushi **19,7 %** ni tashkil etib, 2022-yilning mos davriga nisbatan **21,1 %** ga ko'paydi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

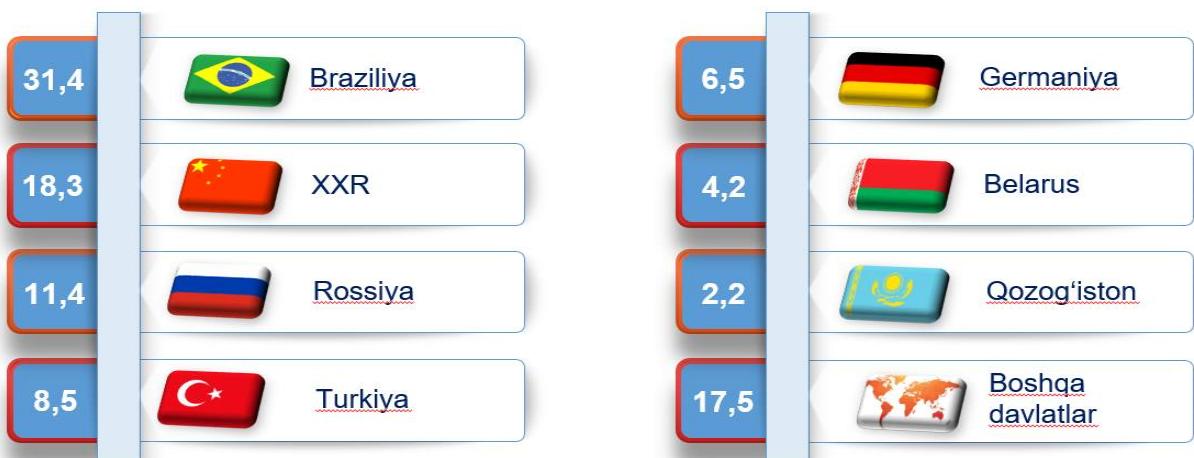
(yanvar-iyul, *mln. AQSH dollarri,
ulushi, % da*)

 2023-yil yanvar-iyul oylarida Xorazm viloyati **48** ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Braziliya, XXR, Rossiya, Turkiya, Germaniya, Belarus va Qozog'iston) jami importning **82,5** foizini tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- vil yanvar-iyul. % da)

**XORAZM VILOYATINING ASOSIY HAMKOR
DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI
HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI**
(yanvar-iyul, yillar kesimida)

Davlatlar	Mln. AQSH dollarri		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Braziliya	106,3	101,6	135,8	95,5	1	1
XXR	55,9	59,3	89,9	106,1	3	2
Rossiya Federatsiyasi	35,4	36,9	152,8	104,2	4	3
Turkiya	61,9	27,6	2,5 m.	44,6	2	4
Germaniya	4,0	21,0	109,9	5,2 m.	7	5
Belarus	1,8	13,7	155,1	7,6 m.	11	6
Qozog'Iston	9,1	7,2	2,0 m.	79,4	5	7
Eron	2,3	7,0	71,8	3,1 m.	9	8
Turkmaniston	4,0	5,1	141,9	127,3	6	9
Shveytsariya	0,6	4,8	3,0 m.	8,3 m.	17	10
Yaponiya	0,1	4,7	97,1	65,8 m.	34	11
Polsha	3,7	4,6	2,3 m.	125,6	8	12
BAA	0,1	4,0	-	43,7 m.	31	13
Belgiya	0,4	3,9	2,0 m.	9,3 m.	19	14
Litva	1,8	3,9	137,1	2,2 m.	12	15
Finlyandiya	-	3,7	-	-	-	16
Koreya Respublikasi	2,1	2,3	14,3	111,4	10	17
Italiya	0,2	1,7	58,1	8,9 m.	24	18
Gongkong	0,5	1,7	140,4	3,5 m.	18	19
Bangladesh	1,2	1,4	118,2	111,0	14	20

XORAZM VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI (2023- yil yanvar-iyul)

	Hajm mln. AQSH dollarlari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Xorazm viloyati	323,8	109,1	100,0
Urganch sh.	70,1	107,3	21,6
Xiva sh.	9,8	101,2	3,0
Bog'ot	5,6	138,6	1,7
Gurlan	5,4	96,9	1,7
Qo'shko'pir	18,8	4,3 m.	5,8
Urganch	15,8	90,3	4,9
Hazorasp	16,1	188,0	5,0
Tuproqqa'l'a	120,7	105,7	37,3
Xonqa	16,9	2,2 m.	5,2
Xiva	5,2	2,6 m.	1,6
Shovot	20,8	189,9	6,4
Yangiariq	15,0	34,0	4,6
Yangibozor	3,6	126,6	1,1

Eng yuqori hajm,
mln. AQSH dollarlari

Urganch sh. 70,1

Eng quyisi hajm,
mln. AQSH dollarlari

Xiva 5,2

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulush Tuproqqa'l'a tumani hissasiga to'g'ri kelib, **37,3 %** bilan **120,7** mln. AQSH dollarini, eng quyisi ulush esa Yangibozor tumani hissasiga **1,1 %** bilan **3,6** mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

MASHINALAR VA TRANSPORT ASBOB-USKUNALARI IMPORTI

Viloyatda investitsiya muhitining yaxshilanib borayotgani sari va ushbu sohada amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida mashina va asbob-uskunalar importining oshishi tabiiy hol.

Jumladan, 2023- yil yanvar-iyul oylarida import tarkibida mashinalar va transport asbob-uskunalari hajmi **133,8** mln. AQSH dollarini tashkil etib, 2022- yilning shu davriga nisbatan **22,6** %ga ko‘paydi va importning umumiyligi hajmidagi ulushi **41,3** %ga yetdi.

MASHINA VA TRANSPORT ASBOB-USKUNALARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2023- yil yanvar-iyul)

1 XXR 39,9 %
53,4 mln.
AQSH doll.

4 Rossiya Federatsiyasi 5,1 %
6,8 mln.
AQSH doll.

2 Turkiya 14,1 %
18,9 mln.
AQSH doll.

5 Shveytsariya 3,5 %
4,7 mln.
AQSH doll.

3 Germaniya 13,4 %
17,9 mln.
AQSH doll.

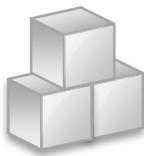
2023- yil yanvar-iyul oylarida mashina va transport asbob-uskunalari importi hajmi o‘tgan yilning shu davriga nisbatan **24,7** mln. AQSH dollariga oshdi. Ushbu tovarlarni Xorazm viloyatiga yetkazib berishning asosiy qismi XXR — **53,4** mln. AQSH dollari (39,9 %), Turkiya — **18,9** mln. AQSH dollari (14,1 %) va Germaniya — **17,9** mln. AQSH dollari (13,4 %) kabi davlatlarga to‘g‘ri keldi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2023- yil yanvar-iyul oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi **16,8** mln. AQSH dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan **26,9 %** ga kamaydi hamda importning umumiy hajmidagi ulushi **5,2 %** ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR

(2023- yil yanvar-iyul, ulushi, % da)

**3,5 mln. AQSH doll,
ulushi – 21,1 %**

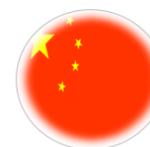
Rossiya
Federatsiyasi

**2,3 mln. AQSH doll,
ulushi – 13,7 %**

Turkiya

**2,3 mln. AQSH doll,
ulushi – 13,5 %**

Xitoy Xalq
Respublikasi

**1,7 mln. AQSH doll,
ulushi – 10,3**

Belarus

**1,4 mln. AQSH doll,
ulushi – 8,2**

BAA

Sanoat mahsulotlari importi asosan yog'och va yog'ochdan bo'lgan buyumlar (**4,4** mln. AQSH dollari), metall buyumlar (**2,9** mln. AQSH dollari), to'qimachilik iplari, matolar, tayyor mahsulotlar (**2,8** mln. AQSH dollari), quyma temir va po'lat (**2,3** mln. AQSH dollari), qog'oz, karton va qog'oz xamiri (**1,9** mln. AQSH dollari) va boshqalardan tashkil topgan.